

WILLIAMS, JOHN (1806 - 1856), gweinidog gyda'r Bedyddwyr, Ilenor, ac awdur

Enw: John Williams
Dyddiad geni: 1806
Dyddiad marw: 1856
Rhiant: Elizabeth Jones
Rhiant: Robert Williams
Rhyw: Gwryw
Galwedigaeth: gweinidog gyda'r Bedyddwyr, Ilenor, ac awdur
Maes gweithgaredd: Crefydd; Llenyddiaeth ac Ysgrifennu
Awdur: William Phillips

Mab Robert Williams, brodor o Landdoged, ac Elizabeth Jones, yr Efail, Glanwydden, Creuddyn, Arfon; ganwyd ef yng nghartref ei fam, 20 Mehefin 1806. Dengys ei ysgrifau ei ddiddordeb cynnar mewn llenyddiaeth ac ieithoedd, ac ymroes i'w dysgu ac i ddiwyllio ei foddwl. Wedi cwrs byr yn ysgol John Hughes, periglor Llanddulas, daeth tan nawdd teulu Bodysgallen a'i anfon i ysgol Robert Watkin Lloyd, Tamworth, i'w baratoi i Rydychen. Naw mis a arhosodd yno. Dychwelodd adref a chael ei hun mewn argyfwng - ei noddwr wedi ei siomi, ei bobl wedi digo.

Cyddiodd eilwaith yn ei efrydian a chael ei wahodd i gadw ysgol yn Eglwysbach (1830-3), a dechrau pregethu. Bu'n weinidog yn Llansilin a Moelfre (1833-6), Rhos a'r Brymbo (1836-41), y Drenwydd (1841-53), Rhos, a Phenycæ (1853-6). Cadwodd ysgol i hyfforddi ymgeiswyr am y Weinidogaeth mewn rhai o'r lleoedd hyn.

Daeth tan ddyylanwad y mudiad Campbellaidd. Cyfeithodd draethawd Alexander Campbell ar faddeuant, ac yn 1839 dechreuodd gyfieithu ei *Testament Newydd* a'i alw Yr *Oraclau Bywiol*, 1842. Bernir heddiw mai cyfeithiad llythrennol o Destament Alexander Campbell a gweithiau George Campbell, J. Macknight, a P. Doddridge ydyw *Oraclau Bywiol*, ac nad cyfeithiad o'r Groeg fel y taerodd yr awdur. Ei waith mwyaf gorhestol ydyw *Ffugyrau y Beibl*. Cais ydyw i hyfforddi'r darllenyyd yn egwyddorion gwyddor esboniadaeth. Nid llai ei gyfraniad fel ieithydd, a gwelir bod ganddo syniad clir am swyddogaeth y gramadegwr. Y mae delw'r farn annibynnol ar ei erythylau, a'u hamcan yw goleuo'r deall, diwyllio'r meddwl, a gwneuthur dyn yn ddinesydd rhydd. Bu farw 15 Tachwedd 1856 a chladdwyd ef ym mynwent Penycae lle ceir cofgolofn ar ei fedd.

Awdur

Y Parchedig William Phillips, (1880 - 1969)

Ffynonellau

R. Ellis ('Cynddelw'), *Cofiant y diweddar Parch. John Williams, Rhosllanerchrugog* (Llangollen 1871)

Yr *Oraclau Bywiol*, neu *Ysgrifeniadau Cysegrian Apostolian ac Efengylwyr Iesu Grist, a elwir y Testament Newydd*. Wedi ei gyfieithu (Llundain 1842)

Ffugyrau y Beibl, neu ygyfres o ysgrifau ar ddeonglaeth yr ysgrythyrau (Caernarfon 1890)

'Testament Campbell' - dadl J.W. â 'Q.', *Seren Gomer, Gorphenaf 1839*, t.216; *Awst 1839*, tt.233-234; *Rhagfyr 1839*, tt.360-364; *Chwefror 1840*, tt.39-40; *Mawrth 1840*, tt.69-75; Mai 1840, t.143; *Mehefin 1840*, tt.167-168; *Awst 1840*, tt.235-236; *Hydref 1840*, tt.294-297

J.W. Ei gyfraniad i ddiwinyddiaeth, 'Seren Gomer, 1933, 25, 63, 102

W. Phillips, 'Bywyd a gwaith John Williams, Rhos; Awdur yr oraclau bywiol' - thesis Prifysgol Cymru, Bangor, 1947

W. Phillips, *Testament Newydd Alexander Campbell* (1826)

George Campbell, *The Four Gospels, translated from the Greek. With preliminary dissertations, and notes critical and explanatory* (Llundain 1789)

P. Doddridge *The Family Expositor or, a Paraphrase and Version of the New Testament with critical notes; and a practical improvement of each section* (Llundain 1760, 1831)

J. Macknight, *A New Translation of the Epistle* (1832)

John Williams, *Gramadeg dwyieithawg neu ramadeg o'r iaith Seisnig yn Gymraeg a Saesneg, wedi ei gyfansoddi at wasanaeth ac er buddioldeb cymroaidd = Duoglost grammar or A grammar of the English language in Welsh and English, compiled for the use of Welsh students in the English language* (Llanrwst 1827)

Dolenni Ychwanegol

VIAF: 306123294

Wikidata: Q20738119

Dyddiad cyhoeddi: 1953

Hawlfraint Erythyl: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/>

X

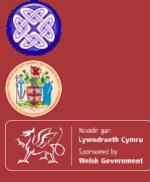
Phillips, W., (1953). WILLIAMS, JOHN (1806 - 1856), gweinidog gyda'r Bedyddwyr, llenor, ac awdur. Y Bywgraffiadur Cymreig. Adferwyd 11 Tac 2024, o <https://bywgraffiadur.cymru/article/c-WILL-JOH-1806>

Copiarir
Copied

Preifatrwydd a Chwcius
Hawlfraint
Y Prosiect
Cymorth
Cysylltu

LLGC
NLW

LLYFRGEL
THE NATION

National
Llyfrgell Cymru
Sponsored by
Welsh Government